

Τετράδια Ανάλυσης Δεδομένων

Τόμ. 20, Αρ. 1 (2024)

Τετράδια Ανάλυσης Δεδομένων - 20

Ο έλεγχος διαφθοράς και οι άμεσες ξένες επενδύσεις στις χώρες της ευρωζώνης

Κερασία Καλκίτσα, Παρασκευή Λαζαρίδου

Copyright © 2024, Τετράδια Ανάλυσης Δεδομένων

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Καλκίτσα Κ., & Λαζαρίδου Π. (2024). Ο έλεγχος διαφθοράς και οι άμεσες ξένες επενδύσεις στις χώρες της ευρωζώνης. *Τετράδια Ανάλυσης Δεδομένων*, 20(1), 14–23. ανακτήθηκε από <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/dab/article/view/31839>

Ο έλεγχος διαφθοράς και οι άμεσες ξένες επενδύσεις στις χώρες της ευρωζώνης

Κερασία Καλκίτσα¹ και Παρασκευή Λαζαρίδου¹

¹Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής (Καβάλα), Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος

ΛΕΞΕΙΣΚΛΕΙΔΙΑ

Άμεσες ξένες επενδύσεις
Έλεγχος διαφθοράς
Ευρωζώνη
Ελλάδα
Ιρλανδία

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η σύγχρονη κοινωνία χαρακτηρίζεται από την παγκοσμιοποίηση των οικονομικών σχέσεων η οποία επιτυγχάνεται μέσω των διεθνών εμπορικών συναλλαγών, την διεθνοποίηση της παραγωγής, της κινητικότητας του κεφαλαίου και την ανάπτυξη των πολυεθνικών επιχειρήσεων. Οι ΑΞΕ αποτελούν μια αναπτυξιακή γέφυρα στην διαδικασία της παγκοσμιοποίησης και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη των χωρών. Η παρούσα μελέτη επικεντρώνεται στο κατά πόσο οι πολιτικές συνθήκες που επικρατούν σε χώρες της Ευρωζώνης επηρεάζουν το επενδυτικό της περιβάλλον, πιο συγκεκριμένα πως συνδέονται οι πολιτικοί και οικονομικοί παράγοντες με τις άμεσες ξένες επενδύσεις στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εν συνεχεία ακολουθεί μελέτη περίπτωσης των χωρών Ελλάδα - Ιρλανδίας, καθώς η Ιρλανδία είναι η δεύτερη χώρα της Ε.Ε. που μόλις λίγους μήνες μετά την Ελλάδα, μπήκε σε μνημόνια και κατάφερε να επιστρέψει πολύ γρήγορα στην κανονικότητα εστιάζοντας στην προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων. Στόχος της παρούσας έρευνας είναι να αναλύσει τη συσχέτιση και τον σημαντικό βαθμό συσχέτισης των μεταβλητών μεταξύ τους, εφαρμόζοντας την στατιστική μέθοδο της παραγοντικής ανάλυσης με την χρήση του στατιστικού προγράμματος SPSS. Για την ανάλυση αυτή αντλήθηκαν δεδομένα από την Παγκόσμια Τράπεζα για το χρονικό διάστημα 2011-2020 (σε βάθος δεκαετίας) μεταξύ των 27 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εν κατακλείδι παρατίθενται αφενός τα συμπεράσματα της ανάλυσης και αφετέρου οι προτάσεις για αλλαγή στο αναπτυξιακό πρότυπο της Ελλάδος για την συστηματική προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων με απώτερο σκοπό την ανάκαμψη της οικονομίας.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Καλκίτσα Κερασία

Χρυσούπολη

Καβάλα

sissykal29@gmail.com

Λαζαρίδου

Παρασκευή

Νέα Πέραμος

Καβάλα

mantz.evi@gmail.com

© 2024, Καλκίτσα, Λαζαρίδου

Άδεια CC-BY-SA4.0

Εισαγωγή

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί μια πολιτική και οικονομική ένωση 27 χωρών (Europa.eu), σκοπός στην παρούσα έρευνα είναι να αναλυθούν τέσσερις οικονομικοί και τέσσερις διακυβερνητικοί δείκτες, εξετάζοντας τον βαθμό συσχέτισης.

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις εμφανίστηκαν στο τέλος του 19^{ου} αιώνα και ιδιαίτερα στη σύγχρονη φάση της παγκοσμιοποίησης μετά το 1990 αποτελώντας κυρίαρχο κομμάτι της οικονομικής θεωρίας του παγκόσμιου συστήματος (Κυρκιλής, 2010). Στην εν λόγω έρευνα οι άμεσες ξένες επενδύσεις αποτελούν τον πρωταρχικό παράγοντα συσχέτισης.

Υπάρχουν πολλοί και λειτουργικοί ορισμοί των άμεσων ξένων επενδύσεων, όμως ο γενικός στόχος είναι να περικλείει την επιθυμία μιας εταιρείας να λάβει και να διαχειριστεί ένα περιουσιακό στοιχείο σε μια ξένη

χώρα ήτοι την χώρα υποδοχής (Barrell et al, 1997).

Σύμφωνα με τον Stiglitz (2000), « το επιχείρημα για τις άμεσες ξένες επενδύσεις είναι επιτακτικό. Αυτές οι επενδύσεις φέρνουν μαζί τους όχι μόνο πόρους αλλά και τεχνολογία, πρόσβαση στις αγορές, πολύτιμη γνώση και βελτίωση του ανθρώπινου κεφαλαίου». Συμβάλλουν άμεσα στην απασχόληση, τις εξαγωγές και την τεχνογνωσία στη χώρα υποδοχής (Griffin et al., 2007).

Ωστόσο, οι άμεσες ξένες επενδύσεις έχουν διαφορετικά αποτελέσματα σε διαφορετικές χώρες εξαιτίας των πολιτικών για την προσέλκυση τους (Demekas et al., 2007).

Πολλαπλοί είναι οι δείκτες οι οποίοι προκαλούν διακυμάνσεις στις άμεσες ξένες επενδύσεις όμως η διαφθορά αποτελεί έναν από τους εστιακούς παράγοντες. Στην θεωρία η διαφθορά ορίζεται ως η κατάχρηση της δημόσιας εξουσίας για ιδιωτικά οφέλη (Μπιτζένης, 2014). Είναι ένα φαινόμενο όπου μαστίζει πολλές αναδυόμενες οικονομίες και γενικά θεωρείται ως σημαντικό εμπόδιο στην οικονομική ανάπτυξη. Τις περισσότερες φορές έχει υποστηριχθεί ότι η διαφθορά μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την ανάπτυξη, μέσω των επιπτώσεων της, σε συσσώρευση κεφαλαίου (Mauro, 1995).

Σύμφωνα με έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το φαινόμενο της διαφθοράς εγκυμονεί κινδύνους για την κοινωνία, την οικονομία και την πολιτική στο σύνολο της. Πολλές χώρες αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της διαφθοράς και το φαινόμενο αυτό έχει ως συνέπεια τη μη αύξηση της οικονομικής τους ανάπτυξης, την υπονόμηση των θεσμών, της δικαιοσύνης και του κράτους δικαίου. Από το φαινόμενο αυτό δεν έμειναν αλώβητα και τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με διαφοροποίηση στο είδος και στην έκταση ανά κράτος. Είναι γεγονός πως η διαφθορά παρουσιάζεται ως ένας αποτρεπτικός παράγοντας για τις επενδύσεις των πολυεθνικών εταιρειών (List et al., 2003). Παρά ταύτα δεν θα παραβλέψουμε την τοποθέτηση των Egger & Winner (2005) ότι η διαφθορά αποτελεί κίνητρο για τις πολυεθνικές εταιρείες προκειμένου να υπερκεράσουν εμπόδια που συναντούν στην τοπική αγορά και να ελέγξουν την εθνική κυβέρνηση στην χώρα υποδοχής.

Στην εν λόγω μελέτη θα γίνει παράθεση διαγραμμάτων των άμεσων ξένων επενδύσεων και του ελέγχου διαφθοράς για τις 27 χώρες της Ευρωζώνης, καθώς και της μελέτης περίπτωσης για τις χώρες Ελλάδα και Ιρλανδία.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να αναλύσει την συσχέτιση και τον βαθμό στον οποίο τα εξεταζόμενα και οι μεταβλητές συνδέονται μεταξύ τους, μέσω της παραγοντικής ανάλυσης, εφαρμόζοντας το στατιστικό πρόγραμμα SPSS για την ανάλυση των οικονομικών δεικτών και δεικτών της παγκόσμιας διακυβέρνησης, οι οποίοι αντλήθηκαν από την Παγκόσμια Τράπεζα κατά την χρονική περίοδο 2011-2020. Η επιλογή της συγκεκριμένης περιόδου έγινε καθώς περιλαμβάνει μία παγκόσμια οικονομική κρίση και την έναρξη μίας παγκόσμιας υγειονομικής κρίσης (πανδημία Covid-19) με καταλυτικές οικονομικές συνέπειες. Στην μελέτη έχουν επιλεγεί τέσσερις Παγκόσμιοι Οικονομικοί δείκτες ήτοι: Άμεσες Ξένες Επενδύσεις(us\$), Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών(%ΑΕΠ), Εξαγωγές Υψηλής Τεχνολογίας(us\$), Εξαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών(%ΑΕΠ) και τέσσερις Παγκόσμιοι δείκτες Διακυβέρνησης(εκτίμηση) ήτοι: Έλεγχος Διαφθοράς, Πολιτική Σταθερότητα και Απουσία Βίας/Τρομοκρατίας, Κυβερνητική Αποτελεσματικότητα και Κράτος Δικαίου. Η επιλογή των εν λόγω δεικτών έγινε καθώς αποτελούν ορισμένους από τους βασικότερους οικονομικούς δείκτες μέτρησης της οικονομικής ανάπτυξης μίας χώρας, είναι ακριβείς, μετρήσιμοι και προέρχονται από διεθνείς οργανισμούς κύρους, όπως είναι η Παγκόσμια Τράπεζα. Το ίδιο ισχύει και για τους δείκτες διακυβέρνησης παρότι ενέχουν τον κίνδυνο της εκτίμησης.

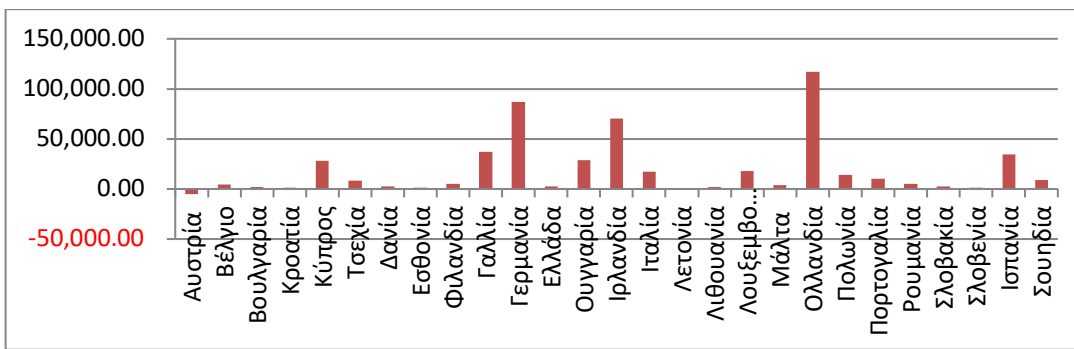
Περιγραφή των Μεταβλητών των 27 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ο πίνακας 1 απεικονίζει τον μέσο όρο των επιλεγμένων δεικτών της μελέτης για το χρονικό διάστημα 2011-2020 και των 27 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στις επόμενες γραμμές του πίνακα παρουσιάζονται οι χώρες με εισροές ΑΞΕ μεγαλύτερες του μέσου όρου, οι οποίες διατηρούν εξίσου υψηλές επιδόσεις τόσο στους υπόλοιπους οικονομικούς δείκτες όσο και στους δείκτες της Παγκόσμιας Διακυβέρνησης. Συγκεκριμένα οι χώρες αυτές κατέχουν το 57,14% των δεικτών Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών και Εξαγωγές υψηλής τεχνολογίας, το 71,43% των δεικτών Έλεγχος Διαφθοράς και Κράτος Δικαίου και το 85,71% του δείκτη Κυβερνητική Αποτελεσματικότητα.

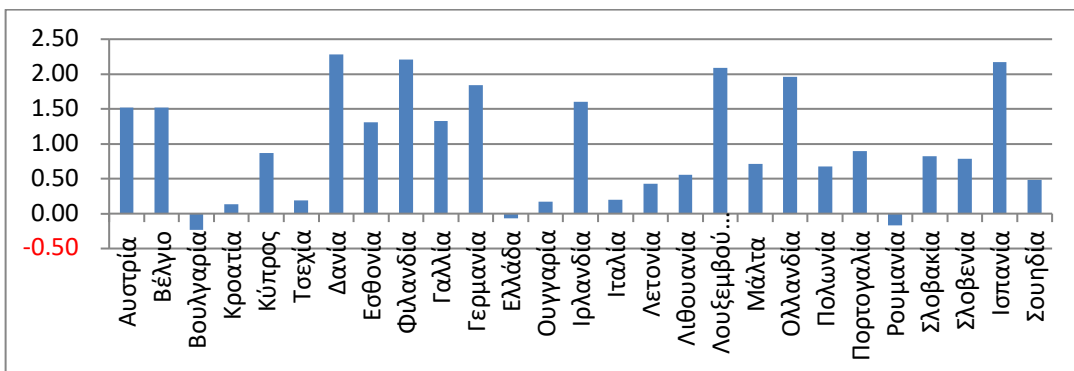
Πίνακας 1

Μέσος Όρος Δεικτών από το 2011 έως το 2020

Χώρες	Δείκτες							
	Άμεσες Ξένες Επενδύσεις, Εισροές (\$)	Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	Εξαγωγές Υψηλής Τεχνολογίας (\$)	Εξαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών (% ΑΕΠ)	Έλεγχος Διαφθοράς	Πολιτική Σταθερότητα	Κυβερνητική Αποτελεσματικότητα	Κράτος Δικαίου
Μέσος Όρος	57.488,04	2,39	66.556,36	67,20	1,42	0,64	1,39	1,41
Ολλανδία	116.998,43	9,03	81.065,80	80,61	1,96	0,98	1,84	1,84
Γερμανία	86.762,92	7,46	202.989,11	45,99	1,84	0,73	1,57	1,66
Ιρλανδία	70.144,01	-0,54	32.659,67	116,80	1,60	0,96	1,45	1,60
Γαλλία	37.175,96	-0,90	111.759,46	29,96	1,33	0,28	1,40	1,41
Ισπανία	34.397,34	4,34	19.819,07	44,44	2,17	0,22	1,76	1,91
Ουγγαρία	28.881,71	1,42	17.530,32	84,87	0,17	0,75	0,57	0,55
Κύπρος	28.055,91	-4,10	71,12	67,72	0,87	0,54	1,12	0,90
Χώρες > Μ.Ο ΑΞΕ		57,14%	57,14%	42,86%	71,43%	42,86%	85,71%	71,43%
Μ.Ο ΑΞΕ		42,86%	42,86%	57,14%	28,57%	57,14%	14,29%	28,57%

Γράφημα 1. Μέσος Όρος Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, Εισροών (2011-2020)

Γράφημα 2. Μέσος Όρος Έλεγχος Διαφθοράς, (2011-2020)

Τα διαγράμματα 1 και 2, απεικονίζουν τον μέσο όρο των δεικτών των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων και του Ελέγχου Διαφθοράς για το χρονικό διάστημα 2011-2020. Οι χώρες με τον μεγαλύτερο μέσο όρο εισροών ΑΞΕ είναι: η Ολλανδία, η Γερμανία, η Ιρλανδία, η Γαλλία, η Ισπανία, η Ουγγαρία και η Κύπρος και αποτελούν το 25,93% των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχουν αντίστοιχα υψηλό δείκτη Ελέγχου Διαφθοράς με εξαίρεση την Ουγγαρία και την Κύπρο.

Παραγοντική Ανάλυση των 27 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εφαρμόζοντας την μέθοδο της παραγοντικής ανάλυσης για τις 27 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις μεταβλητές: Άμεσες Ξένες Επενδύσεις, Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών, Εξαγωγές Υψηλής Τεχνολογίας, Εξαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών, Έλεγχος Διαφθοράς, Πολιτική Σταθερότητα, Κυβερνητική Αποτελεσματικότητα και Κράτος Δικαίου προκύπτει ότι (Πίνακας 2) το στατιστικό κριτήριο Kaiser-Meyer-Olkin είναι αρκετά υψηλό ήτοι 0,79 υποδεικνύοντας ότι οι συσχετίσεις ανάμεσα στα δεδομένα είναι αρκετά υψηλές καθώς και ότι ο έλεγχος σφαιρικότητας του Bartlett απορρίπτει την μηδενική υπόθεση ($\text{sig} < 0.05$), οπότε τα δεδομένα μας είναι κατάλληλα για παραγοντική ανάλυση. Επίσης από την ανάλυση δίνεται το ποσοστό ερμηνείας κάθε παράγοντα και στην συγκεκριμένη περίπτωση οι δύο παράγοντες εξηγούν το 70,33% της διακύμανσης. Όσον αφορά την ερμηνεία των παραγόντων (Πίνακας 3) παρατηρείται ότι υπάρχουν θετικές συσχετίσεις και καλή προσαρμογή των μεταβλητών στο γραμμικό μοντέλο. Ο πρώτος παράγοντας συσχετίζεται θετικά (υψηλή συσχέτιση) με τις μεταβλητές Έλεγχος διαφθοράς: 0,94, Πολιτική Σταθερότητα: 0,70, Κράτος δικαίου: 0,95, Κυβερνητική Αποτελεσματικότητα: 0,95 και ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών 0,63 και ο δεύτερος παράγοντας συσχετίζεται θετικά (υψηλή συσχέτιση) με τις μεταβλητές Άμεσες Ξένες Επενδύσεις : 0,67 και Εξαγωγές Υψηλής Τεχνολογίας.

Παραγοντική Ανάλυση

Πίνακας 2

Αποτέλεσμα ελέγχου KMO and Bartlett's Test

Έλεγχος Στατιστικό Κριτήριο	Αποτελέσματα	
	Τιμή	
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	0,79	
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	1.825,17
	df	28,00
	Sig.	0,00

Πίνακας 3

Ανάλυση Παραγόντων

Δείκτες	Παράγοντας 1	Αποτελέσματα	
		Παράγοντας 2	
Άμεσες Ξένες Επενδύσεις Μ.Ο.	0,32	0,67	
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	0,63	0,08	
Εξαγωγές Υψηλής Τεχνολογίας	0,41	0,75	
Εξαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών (% ΑΕΠ)	0,33	-0,61	
Έλεγχος Διαφθοράς	0,94	0,03	
Πολιτική Σταθερότητα	0,70	-0,54	
Κυβερνητική Αποτελεσματικότητα	0,95	-0,01	
Κράτος Δικαίου	0,95	-0,02	

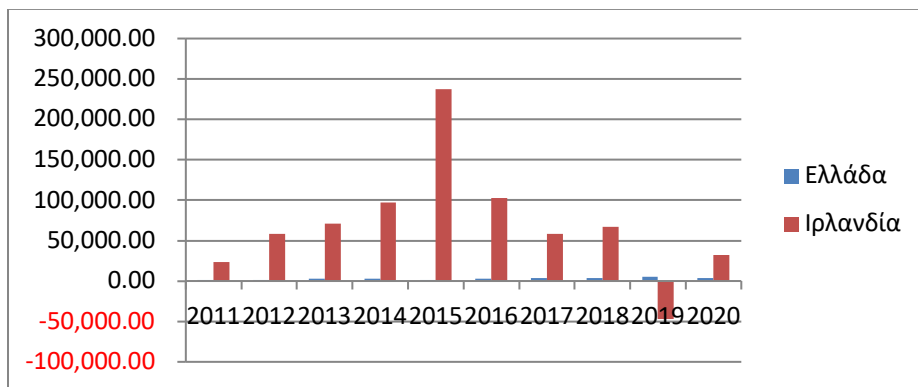
Μελέτη Περίπτωσης: Το επενδυτικό πλαίσιο της Ελλάδας

Ένα από τα μεγάλα προβλήματα της Ελλάδας είναι το χαμηλό επίπεδο ΑΞΕ σε σύγκριση με τις χώρες της Ε.Ε. (Σταμπόγλης, 2008). Από το 1950 έγιναν προσπάθειες προσέλκυσης ΑΞΕ χωρίς τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Οι μεγαλύτερες αυξήσεις εισροών-εκροών ΑΞΕ παρατηρήθηκαν τη δεκαετία 70 και 90 (Παλάσκας, Πεχλιβάνης, & Στοφόρος, 2004). Η Ελλάδα παρά τις όποιες προσπάθειες, από τις εκάστοτε κυβερνήσεις για προσέλκυσης ΑΞΕ παραμένει σε χαμηλά επίπεδα (Σταμπόγλης, 2008). Μελέτη για τους λόγους της διστακτικότητας των διεθνών επενδυτών απέναντι στην Ελλάδα, (The Boston Consulting-BCG, 2011), έδειξε ότι τα βασικά προβλήματα είναι η γραφειοκρατία, το ασταθές νομικό καθεστώς με τις διαρκείς μεταβολές φορολογικού νομοσχεδίου, οι διοικητικές διαδικασίες και η απονομή δικαιοσύνης (Κοτταρίδη & Γιακούλας, 2013).

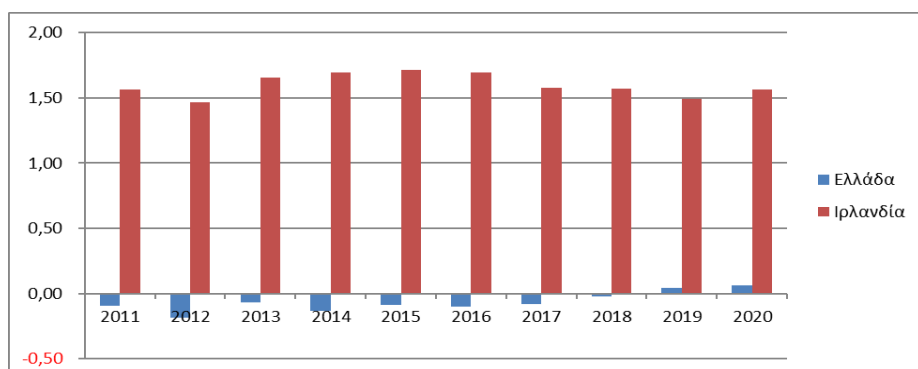
Μελέτη Περίπτωσης: Το επενδυτικό πλαίσιο της Ιρλανδίας

Η προσπάθεια προσέλκυσης ΑΞΕ άρχισε από τα μέσα του 20^{ου} αιώνα. Το 1969, ίδρυσε την Υπηρεσία Βιομηχανικής Ανάπτυξης (Industrial Development Agency, IDA). Οι ΑΞΕ σήμερα έχουν μεγάλη σημασία για την οικονομία της χώρας. Οι μεγάλες επιχειρήσεις σύμφωνα με τον Οργανισμό Ιρλανδικών Εσόδων, αποτελούν το 75% των εταιρικών φορολογικών εσόδων που καταβάλλονται στη χώρα. Το φιλικό επενδυτικό περιβάλλον της, την οδήγησε στην πρώτη θέση της Παγκόσμιας Έρευνας Καινοτομίας το 2009 για τις ΑΞΕ. Σύμφωνα με την έκθεση του Doing Business του 2010, η Ιρλανδία βρίσκεται στην 7η θέση Παγκοσμίως, ως η χώρα με το καλύτερο μέρος για την εγκατάσταση επιχειρήσεων. Το 2013 η χώρα κατάφερε να βγει από το σχέδιο διάσωσης της Τρόικας με την ανάκαμψη της οικονομίας, εστιάζοντας στην προώθηση εξαγωγών και την προσέλκυση ΑΞΕ, μειώνοντας σε μεγάλο βαθμό τα φορολογικά και γραφειοκρατικά εμπόδια και αυξάνοντας τα επίπεδα σε R&D (Λιαργκόβας, 2007).

Περιγραφή των Μεταβλητών Ελλάδας – Ιρλανδίας

Γράφημα 3. Μέσος Όρος ΆΞΕ-Εισροών, Ελλάδα-Ιρλανδία (2011-2020)

Γράφημα 4. Μέσος Όρος Έλεγχος Διαφθοράς, Ελλάδα-Ιρλανδία (2011-2020)

Τα διαγράμματα 3 και 4, απεικονίζουν του δείκτες των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων και του Ελέγχου Διαφθοράς, με βάση τον μέσο όρο, για το χρονικό διάστημα 2011-2020 των χωρών Ελλάδα, Ιρλανδία. Η Ιρλανδία καθώς κατέχει, στο υπό εξεταζόμενο διάστημα, την τρίτη θέση μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον δείκτη των ΑΞΕ, έχει υψηλό δείκτη Ελέγχου διαφθοράς (1,60 όταν ο μέσος όρος είναι 0,97) ενώ αντίθετα η Ελλάδα η οποία κατέχει την δέκατη όγδοη θέση στον δείκτη των εισροών των ΑΞΕ έχει δείκτη Ελέγχου διαφθοράς αρνητικό (-0,07 όταν ο μέσος όρος είναι 0,97).

Παραγοντική Ανάλυση των χωρών Ελλάδα – Ιρλανδία

Εφαρμόζοντας την μέθοδο της παραγοντικής ανάλυσης για τις χώρες Ελλάδα και Ιρλανδία για τις μεταβλητές: Άμεσες Ξένες Επενδύσεις, Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών, Εξαγωγές Υψηλής Τεχνολογίας, Εξαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών, Έλεγχος Διαφθοράς, Πολιτική Σταθερότητα, Κυβερνητική Αποτελεσματικότητα και Κράτος Δικαίου προκύπτει ότι (Πίνακας 3) το στατιστικό κριτήριο Kaiser-Meyer-Olkin είναι αρκετά υψηλό ήτοι 0,76 υποδεικνύοντας ότι οι συσχετίσεις ανάμεσα στα δεδομένα είναι αρκετά υψηλές καθώς και ότι ο έλεγχος σφαιρικότητας του Bartlett απορρίπτει την μηδενική υπόθεση ($\text{sig} < 0.05$), οπότε τα δεδομένα μας είναι κατάλληλα για παραγοντική ανάλυση. Επίσης από την ανάλυση δίνεται το ποσοστό ερμηνείας κάθε παράγοντα και στην συγκεκριμένη ανάλυση οι δύο παράγοντες εξηγούν το 84,73% της διακύμανσης. Όσον αφορά την ερμηνεία των παραγόντων (Πίνακας 4) παρατηρείται ότι υπάρχουν θετικές συσχετίσεις και καλή προσαρμογή των μεταβλητών στο γραμμικό μοντέλο. Ο παράγοντας συσχετίζεται θετικά (υψηλή συσχέτιση) με τις μεταβλητές Έλεγχος διαφθοράς: 0,99, Άμεσες Ξένες Επενδύσεις: 0,94, Πολιτική σταθερότητα: 0,98, Κράτος Δικαίου: 0,97, Κυβερνητική Αποτελεσματικότητα: 0,99, Εξαγωγές Υψηλής Τεχνολογίας:0,95, Εξαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών : 0,98 .

Πίνακας 4

Αποτέλεσμα ελέγχου KMO and Bartlett's Test

Έλεγχος Στατιστικό Κριτήριο	Αποτελέσματα	
	Τιμή	
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	0,76	
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	357,01
	df	28,00
	Sig.	0,00

Πίνακας 5

Ανάλυση Παραγόντων

Δείκτες	Αποτελέσματα	
	Παράγοντας 1	
Άμεσες Ξένες Επενδύσεις Μ.Ο.	0,94	
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	0,40	
Εξαγωγές Υψηλής Τεχνολογίας	0,95	
Εξαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών (% ΑΕΠ)	0,98	
Έλεγχος Διαφθοράς	0,99	
Πολιτική Σταθερότητα	0,98	
Κυβερνητική Αποτελεσματικότητα	0,99	
Κράτος Δικαίου	0,97	

Συμπεράσματα – Προτάσεις

Οι ΑΞΕ αποτελούν αναπτυξιακή γέφυρα στην διαδικασία της παγκοσμιοποίησης, καθώς περιλαμβάνουν τη μεταφορά κεφαλαίου αλλά και άλλους πόρους όπως τεχνογνωσία, ειδικές δεξιότητες και μεθόδους παραγωγής, στοιχεία που οδηγούν στην οικονομική ανάπτυξη των χωρών. Ο Έλεγχος Διαφθοράς είναι ένας από τους βασικούς παράγοντες που μειώνει σημαντικά τον επιχειρηματικό ρίσκο. Η διαφάνεια σε κυβερνητικούς κανόνες και η έλλειψη διαφθοράς, ενισχύουν την εμπιστοσύνη των επενδυτών και δημιουργεί θεμιτό ανταγωνισμό, ωστόσο υπάρχουν και οι εξαιρέσεις. Όπως αναφέρει και ο Lui (1985) στο ερευνητικό του έργο, η δωροδοκία επιτυγχάνει πάντα την διαδικασία ολοκλήρωσης μιας επένδυσης.

Από την στατιστική μελέτη των 27 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαπιστώθηκε ότι οι χώρες με τον μεγαλύτερο μέσο όρο εισροών ΑΞΕ είναι η Ολλανδία, η Γερμανία, η Ιρλανδία, η Γαλλία, η Ισπανία, η Ουγγαρία και η Κύπρος και αποτελούν το 25,93% του μέσου όρου των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχουν αντίστοιχα υψηλό δείκτη Ελέγχου Διαφθοράς με εξαίρεση την Ουγγαρία και την Κύπρο. Αυτό ενδεχομένως να οφείλετε στο ότι η Ουγγαρία ως χώρα της πρώην Ανατολικής Ευρώπης αν και έκανε πολύ σημαντικά βήματα όσον αφορά την οικονομία προς την μετάβαση της ελεύθερης αγοράς, παρατηρούνται στρεβλώσεις και καθυστερήσεις στο πολιτικοκοινωνικό καθεστώς. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την υψηλή εισροή κεφαλαίων από ΑΞΕ αλλά παράλληλα στο πολιτικό συστημικό περιβάλλον η πρόοδος παρέμεινε σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Η Κύπρος αντιμετώπισε πολλά προβλήματα όσον αφορά τις εισροές κεφαλαίων ειδικά από την Ρωσία, μέσα από διαιδαλώδεις διαδρομές του χρήματος όπου αμφισβητήθηκε η νομιμότητά τους. Επίσης πολύ πρόσφατα υφιστάμενα υψηλά στελέχη της χώρας κατηγορήθηκαν για διαφθορά και δωροδοκία λόγω των πράσινων καρτών που εξέδιδαν σε ξένους επενδυτές.

Κάνοντας μια σύγκριση ανάμεσα στην Ελλάδα και την Ιρλανδία, παρατηρούμε ότι τόσο η Ιρλανδία όσο και η Ελλάδα κατέβαλαν μεγάλες προσπάθειες την τελευταία δεκαετία για την αναδιάρθρωση της οικονομικής τους πολιτικής, και οι δύο χώρες έλαβαν σημαντική οικονομική βοήθεια αμέσως μετά την ένταξη τους στην Ε.Ε., ωστόσο θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι οι δομές των δύο χωρών είναι διαφορετικές καθώς και οι αιτίες της κρίσης. Η οικονομική κρίση στην Ιρλανδία ξεκίνησε από τον Ιδιωτικό τομέα ενώ στην Ελλάδα από τον Δημόσιο. Από την στατιστική μελέτη των δεικτών των άμεσων ξένων επενδύσεων και του ελέγχου διαφθοράς, με βάση τον μέσο όρο, για το χρονικό διάστημα 2011-2020 των χωρών Ελλάδα - Ιρλανδία προκύπτει ότι η Ιρλανδία καθώς κατέχει, στο υπό εξεταζόμενο διάστημα, την τρίτη θέση μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον δείκτη των ΑΞΕ, έχει υψηλό δείκτη Ελέγχου διαφθοράς (1,60 όταν ο μέσος όρος είναι 0,97) ενώ αντίθετα η Ελλάδα η οποία κατέχει την δέκατη όγδοη θέση στον δείκτη των εισροών των ΑΞΕ έχει δείκτη Ελέγχου διαφθοράς αρνητικό (-0,07 όταν ο μέσος όρος είναι 0,97).

Συνοψίζοντας παρατηρείται ότι, η διαχρονικά χαμηλή ανάπτυξη ΑΞΕ στην Ελλάδα οφείλεται σε αρνητικούς παράγοντες όπως η γραφειοκρατία, οι χρονοβόρες αδειοδοτήσεις, η διαφθορά, το ασταθές φορολογικό σύστημα, ο κρατικός παρεμβατισμός και η πολιτική και μακροοικονομική αστάθεια. Η επίδοση της Ελλάδας στην προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων έχει υπάρξει διαχρονικά ασταθής. Η αιτία για την ύπαρξη χαμηλού ενδιαφέροντος εκ μέρους αλλοδαπών επενδυτών για συμμετοχή στην ελληνική αγορά θα μπορούσε να αναζητηθεί στην ασταθή μακροοικονομική κατάσταση της χώρας και χαρακτηριστικά σε φαινόμενα όπως ο πληθωρισμός (παλαιότερα) και το υψηλό χρέος (σήμερα). Ωστόσο παρατηρούνται τομείς με σημαντικά περιθώρια προσέλκυσης ΑΞΕ στην Ελλάδα όπως ο τουρισμός, ο αγροτικός τομέας, η ενέργεια, τα μέταλλα, οι μεταφορές, τα χημικά φάρμακα, η υγεία και η εκπαίδευση. Προϋπόθεση για την Ελλάδα είναι να υπάρξει οικονομική σταθερότητα, ολοκληρωμένο στρατηγικό σχέδιο επενδυτικής πολιτικής, βελτίωση του επιχειρηματικού και επενδυτικού περιβάλλοντος και προβολή της χώρας στο εξωτερικό, ώστε να προσελκύσει συστηματικές επενδύσεις. Η Ελλάδα καλείται να αλλάξει το αναπτυξιακό της πρότυπο, να αποχωρίσει από τον φαύλο κύκλο της ύφεσης, μέσω της αύξησης της εξωστρέφειας της οικονομίας της, αναπροσαρμόζοντας το παραγωγικό της πρότυπο στο πλαίσιο μιας νέας αναπτυξιακής στρατηγικής με βασικό πυλώνα την προσέλκυση ΑΞΕ.

Βιβλιογραφία

- Κυρκιλής Δ. (2010). *Άμεσες Ξένες Επενδύσεις*. Νέα Αναθεωρημένη Έκδοση, Εκδόσεις Κριτική.
- Μπιτζένης, Α. (2014). *Διεθνής Επιχειρηματικότητα & Επενδύσεις, Σύγχρονο Ελληνικό Επιχειρηματικό Περιβάλλον*, Αθήνα : Εκδόσεις Αθ. Σταμούλη.
- Σταμπόγλης Δ., (2008). *Ξένες επενδύσεις στην Ελλάδα: μία σχέση αγάπης-μίσους*. Εκδόσεις Economía Publishing.
- Παλάσκας θ., Πεχλιβάνος Λ., & Στοφόρος Χ., (2004). *Η Ελλάδα στη Διεθνή Αγορά Επενδύσεων*, Εκδόσεις IOBE, Αθήνα.
- Κοτταρίδη Κ. & Γιακούλας Δ., (2013). *Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην Ελλάδα: Οι επιπτώσεις της κρίσης και ο ρόλος των θεσμών*. Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής. No. 5
- Λιαργκόβας Π., (2007). *Άμεσες Ξένες Επενδύσεις και ανταγωνιστικότητα: Η εμπειρία της Ελλάδας και άλλων ευρωπαϊκών χωρών*. Εκδόσεις Παπαζήση.
- Barrell R. & Nigel P. (1997). The growth of Foreign Direct Investment in Europe. *National Institute Economic Review*, pp 63-75.
- Demekas, D.G., Horvath, B., Ribakova, E., & Wu, Y., (2007). Foreign direct investment in European transition economies – the role of policies. *Journal of Comparative Economics* 35, 369–386.
- Egger, P., & Winner, H. (2005). Evidence on corruption as an incentive for foreign direct investment. *European Journal of Political Economy*, 21(4), 932-952.
- Griffin, R. W., & Pustay, M. W., (2007). *International Business: A Managerial Perspective* (5th ed). New Jersey: Pearson/Prentice Hall στο Almafrai, M.A. & Almasfir M.K. (2014). Foreign Direct Investment and Economic Growth Literature. Review from 1994 to 2012. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 129, 206-213.
- List, J. A., Millimet, D. L., Fredriksson, P. G., & McHone, W. W. (2003). Effects of environmental regulations on manufacturing plant births: evidence from a propensity score matching estimator. *The Review of Economics and Statistics*, 85(4), 944-952.
- Lui, F. T. (1985). An equilibrium queuing model of bribery. *Journal of Political Economy*, 93(4), 760-781.
- Mauro, P. (1995). Corruption and growth. *Quarterly Journal of Economics*, 110, 681–712.
- Stiglitz, J.J. (2000). Capital market liberalization, economic growth, and instability. *World Development* 28, 1075–1086.

<https://www.ecb.europa.eu>

[World Development Indicators | DataBank \(worldbank.org\)](https://data.worldbank.org/)

Control of Corruption and foreign direct investment in eurozone countries

Kerasia KALKITSA¹, Paraskevi LAZARIDOU²

¹Department of Accounting & Finance (Kavala), International Hellenic University

²Department of Accounting & Finance (Kavala), International Hellenic University

KEYWORDS

FDI
Corruption Control
Eurozone
Greece
Ireland

CORRESPONDENCE

Kalkitsa Kerasia
Xrisoupoli
Kavala
sissykal29@gmail.com
Lazaridou
Paraskevi
Nea Peramos
Kavala
mantz.evi@gmail.com

ABSTRACT

Modern society is characterized by the globalization of economic relations which is achieved through international trade, the internationalization of production, the mobility of capital and the development of multinational enterprises. FDI is a development bridge in the process of globalization and plays an important role in the economic development of countries. This study focuses on the extent to which the political conditions prevailing in Eurozone countries affect its investment environment, more specifically how political and economic factors are linked to Foreign Direct Investments in the countries of the European Union. Then follows a case study of the countries of Greece-Ireland, as Ireland is the second country of the Europe, which just a few months after Greece, entered into memorandums and managed to return very quickly to normality by focusing on attracting foreign direct investment. The aim of this research is to analyze the correlation and the significant degree of correlation of the variables between them, applying the statistical method of factor analysis using the statistical program SPSS. For this analysis data was drawn from the World Bank, for the period 2011-2020 (a decade long) among the 27 countries of the European Union. In conclusion, the conclusions of the analysis are listed on the one hand, and on the other hand, the proposals for change in the development model of Greece for the systematic attraction of direct foreign investments with the ultimate goal of economic recovery.